

Svensk Energi - Swedenergy - AB
Cecilia Kellberg
+4686772684, +46709885141
cecilia.kellberg@svenskenergi.se

Datum
2009-09-02

1 (4)

Svensk Fjärrvärme
Erik Larsson
+4686772716, +46734252556
erik.larsson@svenskfjarrvarme.se

Energimyndigheten
Box 310
631 04 Eskilstuna

Förändringar i elcertifikatsystemet – några synpunkter

Svensk Energi och Svensk Fjärrvärme har tagit del av det uppdrag som Regeringen givit Energimyndigheten (N2009/5780/E) om översyn av elcertifikatsystemet. Föreningarna konstaterar att tidsplanen är mycket snäv och att detta riskerar att äventyra kvaliteten på underlaget. Svensk Energi och Svensk Fjärrvärme vill härmed framföra några synpunkter.

Elcertifikatsystemet har en given roll i uppfyllandet av det s.k. förnybarhetsmålet. Föreningarna anser emellertid att det finns ett behov av att Energimyndigheten, i samband med översynen av elcertifikatsystemet, redovisar och klargör elcertifikatsystemets roll i relation till andra styrmedel och mål på energi- och klimatområdet.

Vikten av långsiktigt stabila kvoter

Svensk Energi och Svensk Fjärrvärme stödjer den ambitionshöjning som tidigare aviseras av regeringen som ett medel för att uppnå Sveriges mål om förnybar energi och som nu Energimyndigheten fått i uppdrag att utreda. För Svensk Energi och Svensk Fjärrvärme är det av yttersta vikt med stabila spelregler över lång tid för att bl.a. skapa ett bra investeringsklimat för företagen. Således måste de kvoter för de kvotpliktiga, som Energimyndighetens förslag så småningom mynnar ut i, ligga fast under lång tid framöver. Målet för elcertifikatsystemet måste formuleras på ett långsiktigt trovärdigt sätt. Tillfälliga förändringar i elanvändningen ska inte kunna utgöra ett argument för att justera kvoterna om målet inte ser ut att kunna nås. Svensk Energi anser att ett sätt att skapa ett långsiktigt trovärdigt mål är att uttrycka målet för elcertifikatsystemet som en procentandel av den kvotpliktiga elanvändningen analogt med Sveriges åtagande mot EU, som är uttryckt i procent av energianvändningen. Detta innebär att kvoterna inte behöver justeras om elanvändningen förändras och trovärdigheten för systemet ökar. Fortsättningsvis kan man kommunicera att målet är de satta kvoterna vilka är "i nivå med xx TWh".

Marknadens storlek är avgörande för marknadens funktionssätt

Aktörerna i elbranschen anser att marknadens storlek är ett av de största problemen med dagens elcertifikatmarknad. Marknaden är för liten för att fungera på ett effektivt sätt. Likviditeten är för låg. Det finns flera sätt att angripa detta. Att utöka marknaden till flera länder är tilltalande och Svensk Energi och Svensk Fjärrvärme kommer att återkomma till Energimyndigheten

med mer detaljerade synpunkter i denna fråga eftersom Energimyndigheten har ett uppdrag att utreda detta. Ett annat eller kompletterande angreppssätt kan vara att bredda marknaden genom att införa kvotplikt för sådana aktörer som idag har ett undantag från kvotplikten (elintensiv industri). Energimyndigheten har också ett uppdrag att utreda möjligheten att fördela kostnaden för elcertifikat på ett större antal elkunder. Svensk Energi och Svensk Fjärrvärme anser att det är positivt att frågan utreds men konsekvenserna för såväl den elintensiva industrin som för elcertifikatmarknaden måste analyseras.

Marknaden för elcertifikat behöver bli mer transparent

Svensk Energi har startat ett nätverk för aktörer på elcertifikatmarknaden, där även representanter för Svensk Fjärrvärme finns med. I detta nätverk har diskuterats bl.a. behovet av ökad likviditet och transparens på marknaden genom t.ex. ökad grad av handel via marknadsplatser och införande av officiella prisnoteringar. Aktörerna på marknaden kan i hög grad bidra själva till ökad likviditet och ökad transparens, men frågorna behöver också diskuteras tillsammans med relevanta myndigheter. Föreningarna avser att återkomma till Energimyndigheten angående detta.

Behov av snabba korrigeringar till följd av lägre energianvändning kan ifrågasättas

I uppdraget till Energimyndigheten anges att eventuella behov av korrigeringar som föranleds av lägre energianvändning ska kunna övervägas för åren 2011-2012 om detta bedöms kunna ske utan att tilltron till marknaden för elcertifikat äventyras. Svensk Energi och Svensk Fjärrvärme ställer sig frågande till om sådana korrigeringar verkligen är nödvändiga för att rädda elcertifikatsystemet. Korrigeringar av detta slag riskerar dessutom att underminera trovärdigheten för elcertifikatsystemet. Svensk Energi och Svensk Fjärrvärme anser att det inte är möjligt att justera kvoterna på kort sikt för de konsumenter som idag omfattas av kvotplikten. Ändringar av kvotnivån för dessa elkonsumenter måste ske med god framförhållning. Ändringar före 2013 skulle radikalt ändra förutsättningarna för den pågående handeln och redan ingångna avtal.

En kraftig höjning av kvoterna år 2013 som sedan följs av en utplanande höjning skulle emellertid kunna ha en motverkande effekt på sjunkande elcertifikatpriser redan i dagsläget.

Generella regler för vilka biobränslen som är certifikatsberättigade behövs

Vilka biobränslen som berättigar till elcertifikat regleras av 4 § i Förordning (2003:120) om elcertifikat. Sedan systemet infördes har det diskuterats huruvida paragrafen ska tolkas ordagrant eller om de bränslen som nämns enbart ska ses som exempel på elcertifikatberättigade bränslen.

I november 2007 meddelade Energimyndigheten (Generaldirektörsärende, dnr 06-2007-05616) att man fr.o.m. januari 2008 kommer att tillämpa en strikt tolkning av paragrafen. Ståndpunkten innebär att man anser förordningstexten vara uttömmande och att därmed endast de bränslen som finns uppräknade omfattas av paragrafen.

Eftersom paragrafen endast listar de bränslen som i praktiken användes vid tillfället för elcertifikatsystemets införande 2003 hämmas härigenom utvecklingen mot ökad förnybar elproduktion, då energiföretagens vilja att hitta nya obeprövade bränslen minskar. Detta är uppenbarligen något som motverkar elcertifikatsystemets syfte.

Den snäva tillämpningen av paragrafen minskar kostnadseffektiviteten i elcertifikatsystemet och energisystemet som sådant i och med att vissa bränslen som är lämpliga för elproduktion i praktiken utesluts för detta syfte. Det innebär också att biobränslenas bidrag till uppfyllandet av målen inom elcertifikatsystemet minskar. Detta måste beaktas i analysen av de olika produktionslagens förväntade bidrag till uppfyllandet av den nya målnivån (25 TWh) till 2020.

Den snäva tillämpningen av paragrafen får även absurda konsekvenser. Till exempel berättigar olivkärnor till elcertifikat men inte andra kärnor såsom apelsinkärnor och citronkärnor, vass berättigar till elcertifikat men inte sjögräs, osv. Denna mycket ologiska konstruktion skapar osäkerhet bland berörda aktörer och minskar trovärdigheten för systemet.

En lösning på ovanstående beskrivna problematik är att man i 4 § förordningen helt avstår från att explicit namnge viss biomassa och i stället generellt godkänner biomassa för tilldelning av elcertifikat. Överensstämmelse med den definition av biomassa som används i EU:s förnybarhetsdirektiv bör eftersträvas. Ifråga om biomassa som det i förnybarhetsdirektivet definieras hållbarhetskriterier för villkoras att kriterierna ska uppfyllas för att materialet ska berättiga till elcertifikat. Detta skulle ge ett tydligt, förutsägbart samt transparent regelverk, vilket ökar både kostnadseffektiviteten och trovärdigheten för systemet.

Prisgolv och pristak undergräver trovärdigheten för elcertifikatmarknaden

Energimyndigheten ska utreda frågan om ett fast tak för kvotpliktsavgiften samt införande av ett sätt att garantera investerare intäkter i det fall elcertifikatpriset kraftigt skulle sjunka. Bortsett från att det är oklart hur ett sådant system skulle utformas anser Svensk Energi och Svensk Fjärrvärme att införandet av ett prisgolv och ett pristak undergräver trovärdigheten för elcertifikatsystemet och skulle vara mycket olämpligt ur effektivitetssynpunkt. På en marknad måste man vara villig att acceptera att priset fluktuerar. Föreningarna tror istället att en utökning av marknaden, bl.a. på det sätt som diskuteras ovan, kan avhjälpa tillfälliga prisras på elcertifikat. Föreningarna anser vidare att om flexibiliteten i systemet ökades något så skulle kraftiga prisstegringar vid annulleringstillfället kunna undvikas. Elleverantören som inte fullgör kvotplikten under ett år skulle kunna få tre år på sig att uppfylla kvotplikten för en given kvotperiod och behöver inte betala in kvotpliktsavgiften under de två första åren. Avskrivningen av kvotpliktsavgiftsskulden bör vidare villkoras med att elleverantören under innevarande kvotperiod uppfyller sin kvotplikt. Om inte elcertifikatunderskottet uppfylls inom tre år utgår avgiften. Detta förslag är identiskt med tidigare förslag från Energimyndigheten.

Svensk Energi och Svensk Fjärrvärme avser att successivt under tiden som Energimyndighetens utredning fortgår återkomma med ytterligare synpunkter. Föreningarna uppmanar Energimyndigheten att bilda en referensgrupp som kan följa Energimyndighetens arbete med elcertifikatsystemet.

Stockholm som ovan



Kjell Jansson
VD
Svensk Energi



Lena Sommestad
VD
Svensk Fjärrvärme

Kopia:
Näringsdepartementet